

Minnesanteckningar tjänstemannagrupp Klimatsamverkan Blekinge

Datum: 20 april 2023

Plats: Rådhuset Karlshamn, Asarumssalen

Välkomna, presentationsrunda

Två personer deltog för första gången i tjänstemannagruppen och hälsades extra välkomna: Johan Rooth (Olofströms kommun), och Malin Segerblad (Energi- och Klimatrådgivningen).

Energieffektivisering/elförsörjning

Uppdatering arbetsgrupp nätutveckling (Robert Hedman)

Robert sammanfattar läget för dagens elnät i Blekinge. Mestadels är läget ok, men obalans mellan produktion och konsumtion kan komma att uppstå vid extrema situationer. För mycket el kan komma att levereras in vid till exempel en solig midsommardag då produktionen är hög men konsumtionen låg.

Flera av elnätsbolagen är små, men i gengäld har vi tydliga aktörer, främst i form av kommunala bolag. Bolagens gränser är inte de samma som kommungränserna, vilket ställer till en del vid till exempel översiktsplanering. Tidigare hade vi centraliserad elproduktion som trycktes ut i näten, nu har vi en mer diversifierad produktion med många små producenter med framför allt solceller. Detta ger en del att fundera på för elnätsbolagen när det gäller överföringskapaciteten. Gruppen diskuterar kring att det på detta område finns utrymme för mer kreativitet som till exempel batterilagring i mindre byar eller i städers transformatorstationer. För kunna förmedla hela bilden är det en utmaning för energirådgivarna att ge mer information än vad rådsökaren oftast begär.

Transporter

Vägväljaren/Roadmapper (Henrik Ny/Anna Månsson)

Anna Månsson och hennes kollega Fredrik Mårdh jobbar med detta forskningsprojekt tillsammans med bland annat Henrik Ny, läs mer om projektet här: <https://a.bth.se/sustaintrans/portfolio-items/roadmapper/>

Det övergripande målet är att ta fram ett beslutsstöd för nyckelaktörer, ett verktyg som kan användas för att jämföra olika scenarier. Vad händer om man drar ner på antalet bilar? Vad händer om man ökar turtätheten för kollektivtrafiken? Verktyget visas upp. I modellen finns nu en regional grund för Blekinge, men den kommer att kalibreras kommunvis.

Interreg Europe projektansökan – EU Cycle II (Ulf Hansson)

Länsstyrelsen deltar nu i en ansökan där revidering av klimat-och energistrategin för Blekinge blir en del. Projektet syftar till att lyfta cykling på olika sätt. De olika deltagarregionerna kommer att visa upp olika goda exempel på cykelåtgärder, som sedan är tänkta att inspirera övriga deltagare till egna åtgärder. Alla uppmanas att lyfta goda exempel från länet som kan visas upp vid ett studiebesök i Blekinge. Skicka förslag till Ulf, gärna med koppling till klimatomställningen, utsatta grupper (migranter, äldre, yngre, personer med funktionsvariationer och så vidare) och säkerhet. Inlämning i juni och beslut i december, projektet kommer att pågå i fyra år. Projektet kommer inte att erbjuda någon finansiering för fysiska åtgärder, det handlar om kunskapsöverföring och kapacitetsbyggande. Länsstyrelsen kommer att återkomma till övriga aktörer för att undersöka intresset och bjuda in till deltagande. Betalda (ej arbetstid) studieresor till övriga regioner kommer att erbjudas till de som ingår i intressentgruppen.

Klimatanpassning (Sanna Dufbäck Fornander)

Invigning Regional Kustsamverkan

Invigning sker den 7 september i Oskarshamn, inbjudan kommer snart till alla kustkommunerna. Sanna och en representant från länsstyrelsens planerhet kommer också att åka ut till kustkommunerna och prata med politikerna om avsiktsförklaring samt vad de förväntar sig och kan ha för nytta av denna samverkan. Gruppen diskuterar lämpligt forum och landar i att Sanna kontaktar kommunstyrelsens sekreterare i respektive kommun för att boka in lämpligt tillfälle på KS eller KSAU.

Inga medel finns i denna samverkan – men däremot stora möjligheter. Två projekt har hittills sökts och båda har beviljats.

- Gestaltning av kustskydd i världsarvet örlogsstaden Karlskrona. En konsult upphandlas före sommaren för att göra en visualisering av hur staden kan skyddas mot stigande havsnivå.
- Stranderosionskarta över Öland

Uppdatering av riktlinjer för byggande vid kustlinjen

Uppdatering av riktlinjer för byggande vid kustlinjen är på väg, vi väntar nu in grannlänens ställningstaganden för att ha en gemensam linje. Havet stiger och eftersom byggnader och annan infrastruktur ska stå kvar många år måste besluten vara relevanta långt fram i tid. Vi måste dessutom vara medvetna om att vi kontinuerligt måste fortsätta uppdatera våra riktlinjer. En ännu större utmaning är befintliga byggnader som är byggda utan att ha med havsnivåhöjningen i beräkningen. Detta är dock en fråga för samhället i stort mer än en planeringsfråga.

Information Klimatanpassning

Tips på ett par utbildningar med länkar finns i presentationen.

Mission on Climate Change Adaption har ett seminarium 13 juni i Ronneby. BTH och regionen är deltagare i detta missionprojekt. Mer om detta finns i presentationen.

Klimatklivet

Uppdatering (Ulf Hansson)

Sveriges skattebefrielse för biogas och biogasol togs nyligen bort och detta ställer till enorma problem, inte minst för producenter och blivande producenter av biogas som fått stöd via Klimatklivet. Grunden är en formalitet i form av bristfälliga förarbeten inför EU-beslutet att godkänna den svenska skattebefrielsen, som ledde till att det tyska företaget Landwärme överklagade den svenska skattebefrielsen. Nu är engagemanget stort för att få en ändring till stånd. Man kan till exempel följa utvecklingen av hur det går på Energigas Sveriges webbplats, som kontinuerligt uppdaterar vad som händer: <https://www.energigas.se/om-oss/nyheter-och-press/nyheter/skattebefrielsen-for-biogas-och-biogasol/>

Klimat- och energiomställning, generellt

Interreg Europe - projektansökan

Ytterligare en projektansökan inom Interreg Europe kan vara på gång, med inriktningen Energy Transition. Om det blir av så kan det komma att få inriktning mot innovation som drivkraft för energiomställningen. Mer information följer om projektkonceptet blir tydligare och en ansökan blir verklighet.

Klimatsamtalet 2023 – tema nya åtgärdsprogrammet (Ulf Hansson)

Inbjudan ligger nu ute på länsstyrelsens webbplats och det går bra att anmäla sig. Temat är vårt nya åtgärdsprogram och hur vi på bästa sätt tar oss an åtgärderna där. Inledningen står Malmö stad för - de ska beskriva sitt arbete med scenarioanalyser i klimatomställningsarbetet. Ulf och Eva kommer också att berätta lite mer om åtgärdsprogrammet.

Vi kommer sedan att gå över i en workshop av Open Space-typ där man kan cirkulera mellan stationerna. Vi kommer att ha fyra stationer:

- Energiförsörjning
- Energieffektiva transporter
- Energieffektiva byggnader och byggande
- Industrins klimatpåverkan

Olofströms koldioxidbudget och Olofströms handlingsplan för klimat och energi (Karoline Mattsson)

Karoline visar Olofströms kommuns nya koldioxidbudget på kommunens webbplats. Om inga åtgärder görs så är budgetutrymmet helt slut om åtta(!) år. För att följa budgeten krävs en årlig minskning på drygt tolv procent. Framtagandet kostade 50 000 kronor. För att behålla visualiseringsverktyget är kostnaden 25 000 kronor per år.

Vad är på gång inom klimat och energi/klimatanpassning inom organisationerna?

Energi- och klimatrådgivningen i Blekinge och Tingsryd (Magnus/Malin)

EKR har fått ett större nätverk när de nu samverkar över ett större geografiskt område som innehåller tre regionala utvecklingsledare (RUL) med sina respektive kommuner. Malin är nu anställd som studentmedarbetare och jobbar 45 % medan hon studerar. Rådsökningen från privatpersoner har lugnat sig lite efter anstormningen i samband med de höga elpriserna. EKR gjorde föreläsningar på biblioteken i vintras, men besökarantalet var inte stort. De försöker jobba mer mot bostadsrättsföreningar och försöker även jobba mer med byggnadsinspektörerna i kommunerna. Det senare kan bli mycket intressant eftersom man från regeringshåll antytt att bidrag ska komma för konvertering från elvärme i kombination med förbättrat klimatskal för småhus. Energikassarna på biblioteken är populära och fler kassar ska köpas in. Malin ska jobba en del med att visa upp goda exempel som hon samlar in från både privatpersoner och företag.

Karlskrona kommun (Sanna)

arbetar med ett projekt kring koldioxidbudget. De jobbar även med klimatanpassning. Det har varit svårt att få ansvaret för klimatanpassning att landa i organisationen.

Ronneby kommun (Sofie)

jobbar med att ta fram en plan för laddinfrastruktur, främst för lättare fordon. De har även kontakt med externa aktörer för att hitta samverkan. Ulf ger ett medskick; det går att söka stöd inom Klimatklivet för att sätta upp laddstolpar där det finns ett utpekat behov. Som aktör (till exempel en kommun) kan man peka ut områden eller specifika platser som man anser behöver laddstolpar.

Ronneby jobbar med sin ÖP där klimatanpassning har en viktig roll. De har även haft ett IT-event där privatpersoner kunde lämna in telefoner och datorer som inte används längre. Gensvaret har varit enormt och besparingen av koldioxid som effekt likaså.

Karlshamns kommun (Caroline/Jesper)

har skickat ut sin klimatanpassningsplan på remiss och förhoppningen är att den ska hinna upp till beslut innan sommaren. Grönplanerna drabbades av återremittering i KS och ska samrådas en vända till. Den beräknas tas upp igen efter sommaren.

Olofströms kommun (Karoline)

Kommunen jobbar med att ta fram en laddstrategi och håller samtidigt kontakt med aktörer. Att anlägga Rainwatergardens på kommunens många hårdgjorda ytor diskuteras, det kan snart vara på gång.

Heidi Andersson är inbjuden till årets Skördedag och troligen kommer även Klimatkommunerna att delta i evenemanget.

Sölvesborgs kommun (Helen)

uppdaterar sin klimatanpassningsplan. De har överlämnat sina publika laddstolpar till en privat aktör. Kommunen (miljösamordnare, trafikingenjör med flera) kallade de aktörer som var intresserade av att sätta

upp stolpar samt elnätsägare och diskuterade hur man skulle gå vidare. Man diskuterade laddpunkter och landade i en bra och mycket snabb process. För att få fler laddpunkter kommer processen att göras om.

De uppvaktar andra kommuner för att komma vidare med anläggande av vindkraftsparker till havs.

En ny cykelplan är på väg där både arbetspendling och turism inkluderas. Ingången är vad som får folk att börja cykla. Ett inpass från cyklisten Sanna DF är att även ta med vad som får folk att sluta cykla så detta kan motverkas.

Planering för samhället Hällevik är på gång.

NetPort Energikluster (Anders)

har en ny medarbetare på ingång, en tidigare anställd har slutat. Inriktning på tjänsten kommer att vara flexibel energiöverföring.

Region Blekinge (Robert)

planerar ett internationellt möte den 16 maj, mer information och inbjudningar kommer. Regionen har tittat på Sölvesborgs ÖP ur ett elöverföringsperspektiv och tycker att de har med bra aspekter.

Man jobbar med att lyfta helhetsperspektivet på energiförsörjning här och nu. Vill se mer samverkan kring detta.

Länsstyrelsen Blekinge (Sanna)

kommer att åka ut till några av kommunerna för att diskutera Risk- och sårbarhetsanalysen.

Nästa möte

Ulf skickar ut förfrågan om tid för nästa möte. Fråga om mötesform ställs. Hybridmöten är svårt, vi landar i ett digitalt och ett fysiskt möte per termin. Förslag på plats är mitten av länet, Ronneby i höst. Kanske på sikt Bräkne-Hoby (i så fall på folkhögskolan) om vi ska hålla kvar den centrala tanken. Ett alternativ är annars att cirkulera i länet som tidigare.

Övrigt

Inga övriga punkter anmäldes.

Vid tangenterna,
Eva Johansson, Ulf Hansson och Sanna Dufbäck Fornander